

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Adroddiad Cabinet Cyngor Gwynedd

Dyddiad y cyfarfod:	28 Mawrth 2023
Aelod Cabinet:	Cynghorydd Beca Brown
Swyddog Cyswllt:	Gwern ap Rhisiart, Pennaeth Cynorthwyol Addysg: Sector Cynradd
Teitl yr Eitem:	Cyhoeddi rhybudd statudol ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Awst 2023 a chynnig lle i'r plant yn Ysgol Bontnewydd o 1 Medi 2023 ymlaen.

Y PENDERFYNIAD A GEISIR:

- (1) Cymeradwyo cychwyn y broses i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Awst 2023.
- (2) Cymeradwyo cyhoeddi rhybudd statudol, yn caniatáu cyfnod gwrthwynebu statudol o 28 diwrnod yn unol â gofynion Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 ac arweiniad Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018, ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Awst 2023 a darparu lle i ddisgyblion yn Ysgol Bontnewydd o 1 Medi 2023.

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Ar sail CYBLD Ionawr 2023, Ysgol Felinwnda yw'r ysgol leiaf yn y sir, gyda dim ond 8 o ddysgwyr. O ganlyniad, mae'r Adran Addysg yn cyflwyno'r adroddiad yma i'r Cabinet yn gofyn am ganiatâd i gynnal cyfnod gwrthwynebu statudol ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda.
- 1.2 Pwrpas yr adroddiad hwn yw i gyflwyno'r rhesymeg y tu ôl i'r argymhelliad a cheisio caniatâd i gynnal cyfnod gwrthwynebu statudol ar y cynnig i gau Ysgol Felinwnda ar 31 Awst 2023 a chynnig lle i'r plant yn Ysgol Bontnewydd o 1 Medi 2023 ymlaen.

2. CYD-DESTUN STRATEGOL

- 2.1 Mae'r Cyngor wedi gweithredu'r Strategaeth 'Addysg Gynradd o'r Ansawdd Gorau i Blant Gwynedd' ers y bu iddo gael ei fabwysiadu gan y Cyngor Llawn yn Ebrill 2009. Nodir yn y strategaeth fod angen sicrhau modd i fedru rhoi sylw i sefyllfaoedd rhai ysgolion sy'n fregus.

CABINET CYNGOR GWYNEDD

2.2 Yn ei gyfarfod ar 18 Rhagfyr 2018, bu i'r Cabinet gymeradwyo egwyddorion "Addysg Addas i Bwrpas" sydd bellach yn sail ar gyfer gwireddu gweledigaeth yr Adran Addysg a datblygu'r gyfundrefn er sicrhau addysg o ansawdd uchel i blant a phobl ifanc Gwynedd ar gyfer yr unfed ganrif ar hugain. Mae'r egwyddorion hyn yn gweithio tuag at resymoli ystod oedran o fewn dosbarthiadau cynradd, a sicrhau amser digyswllt digonol i benaethiaid ganolbwyntio ar faterion arweinyddiaeth yn yr ysgolion cynradd.

3. SEFYLLFA BRESENNOL YSGOL FELINWENDA

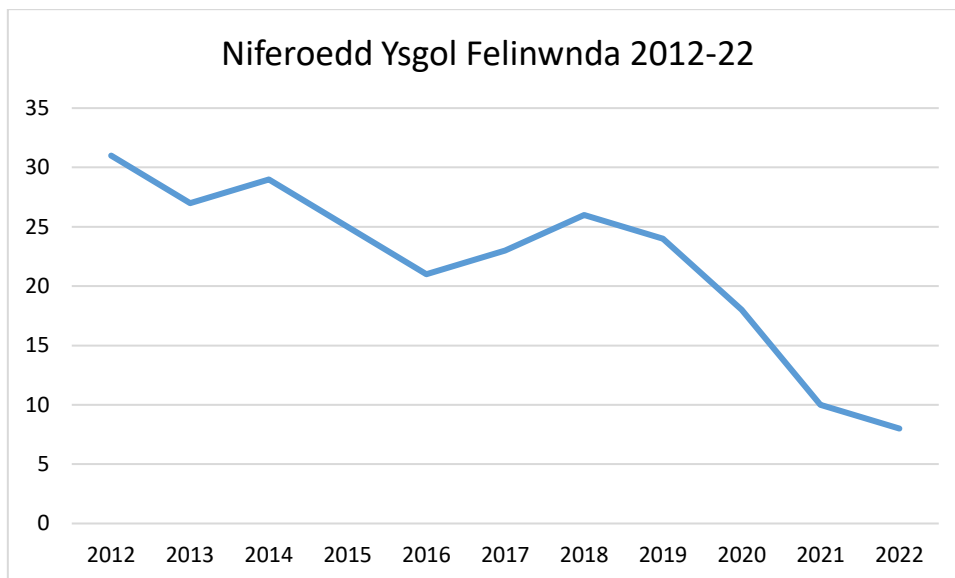
3.1 Mae Ysgol Felinwenda wedi ei lleoli ger pentref Saron a Dinas ar gyrion Caernarfon ac yn gwasanaethu'r pentrefi a'r ardal gyfagos. Mae'n darparu addysg ar gyfer disgyblion rhwng 3 ac 11 oed. Derbynnir plant i'r dosbarth meithrin yn rhan amser yn y mis Medi yn dilyn eu pen-blwydd yn dair oed, ac yn llawn amser yn y mis Medi yn dilyn eu pen-blwydd yn bedair oed.

3.2 Niferoedd dysgwyr

Dengys y tabl a'r graff isod y gostyngiad sydd wedi bod yn niferoedd dysgwyr Ysgol Felinwenda dros y 10 mlynedd diwethaf:

Blwyddyn	Nifer dysgwyr Ysgol Felinwenda
2012	31
2013	27
2014	29
2015	25
2016	21
2017	23
2018	26
2019	24
2020	18
2021	10
2022	8

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Fel y gwelir, mae niferoedd disgyblion yr ysgol wedi gostwng yn sylweddol ers 2018 ac yn fregus ers peth amser.

3.3 Amrediad oedran eang o fewn dosbarthiadau bychan

Yn ôl CYBLD Ionawr 2023, cofnodwyd 8 o ddysgwyr yn Ysgol Felinwnda, sef y nifer lleiaf o ddysgwyr mewn unrhyw ysgol yng Ngwynedd. Mae'r dysgwyr yn cael eu haddysgu mewn dau ddosbarth bychan aml-oedran gydag un dosbarth ar gyfer dysgwyr blwyddyn 1–3 a'r llall ar gyfer blwyddyn 4-5. Does dim un plentyn oed meithrin, dosbarth derbyn na blwyddyn 6 yn yr ysgol:

	Blwyddyn								Cyfanswm
	M	D	1	2	3	4	5	6	
Felinwnda	0	0	1	1	1	2	3	0	8
Dosbarthiadau	Dosbarth					Dosbarth			

3.4 Rhagamcanion

Dengys y tabl isod sefyllfa gyfredol yr ysgol a'r rhagamcanion niferoedd dros y 3 blynedd nesaf:

Capasiti (M-B16)	Niferoedd Ionawr 2023 (M-B16)	Llefydd Gweigion	Rhagamcanion Medi 2023	Rhagamcanion Medi 2024	Rhagamcanion Medi 2025	Cyfartaledd Niferoedd 2023-2025
61	8	87%	8	5	3	5

Fel y gwelir o'r rhagamcanion mae'n debygol y bydd niferoedd yr ysgol yn parhau i ostwng i lefelau sydd hyd yn oed yn fwy bregus na'r sefyllfa bresennol dros y blynyddoedd nesaf.

CABINET CYNGOR GWYNEDD

3.5 Canran uchel o lefydd gweigion

Yn seiliedig ar ffigyrau Ionawr 2023, mae 87% o lefydd gweigion yn yr ysgol (53 mewn nifer).

4. CYLLID

4.1 Dengys y tabl isod ddyraniad cyllidol Ysgol Felinwnda ar gyfer 2022-23:

	Dyraniad Cyllidol yr Ysgol 2022-23	Cost y Pen 2022-23	Rhwyd Diogelu 2022-23
Ysgol Felinwnda	£138,226	£14,643	£54,924
Cyfartaledd Ysgolion Gwynedd	£478,000	£4,509	£34,456*

*Cyfartaledd y 21 safle cynradd sydd yn y rhwyd diogelu.

4.2 Cost fesul disgybl

Cyfanswm y dyraniad ar gyfer y flwyddyn ariannol 2022-23 (yn seiliedig ar niferoedd Medi 2021) ydi £138,226 sy'n golygu fod cost y pen Ysgol Felinwnda yn £14,643 (2022-23). Y cyfartaledd sirol ar gyfer cost fesul disgybl yn yr un flwyddyn yw £4,509, sy'n golygu fod cost y pen Ysgol Felinwnda dros 3 gwaith yn uwch na'r cyfartaledd sirol.

4.3 Rhwyd diogelu

Mae Ysgol Felinwnda yn derbyn swm o £54,924 ar gyfer 2022-23 drwy'r polisi lleiafswm staffio (sy'n gwarantu o leiaf pennaeth ac athro ym mhob ysgol, a phennaeth a chymhorthydd mewn ysgolion sydd â llai na 15 o ddysgwyr).

4.4 Heriau i'r dyfodol

Mae Ysgol Felinwnda yn wynebu her i osod cyllideb gytbwys ar gyfer 2023-24 gan y bydd yr ysgol yn derbyn dyraniad ar sail niferoedd dysgwyr, a bydd hynny, ynghyd â swm gwarchodaeth a ddysgwyr iddynt yn eu galluogi i gyflogi pennaeth a chymhorthydd yn unig.

Ar gyfer 2023-24, gall Ysgol Felinwnda wneud defnydd helaeth o falansau er mwyn gallu parhau gyda'r trefniant staffio cyfredol am flwyddyn arall. Fodd bynnag ni fydd modd i'r trefniant barhau ar gyfer 2024-25, gan na fydd ganddynt falansau yn weddill, ac felly byddai'n orfodol gweithredu strwythur staffio o bennaeth a chymhorthydd ar gyfer yr ystod lawn o ddysgwyr yn Ysgol Felinwnda. Bydd hyn yn golygu y byddai rhannu pennaeth gydag Ysgol Llandwrog, fel sy'n digwydd ar hyn o bryd, yn amhosibl, gan hefyd orfod diswyddo'r athro a gyflogir yn Ysgol Felinwnda ar sail gormodedd.

CABINET CYNGOR GWYNEDD

5. OPSIYNAU Y RHODDWYD YSTYRIAETH IDDYNT I ORESGYN YR HERIAU

5.1 Mae'n amlwg bod nifer o heriau yn wynebu Ysgol Felinwnda sy'n golygu nad yw sefyllfa'r ysgol yn gynaliadwy i'r dyfodol. Mae'r Adran Addysg wedi ystyried 4 opsiwn ar gyfer dyfodol addysg yn nalgylch Ysgol Felinwnda ac wedi gwerthuso pob opsiwn yn erbyn y meini prawf isod, sydd yn cyd-fynd â'r Strategaeth "Addysg Gynradd o'r Ansawdd Gorau i Blant Gwynedd":

- Niferoedd dysgwyr
- Maint dosbarthiadau
- Adnoddau ariannol
- Ffactorau daearyddol
- Arweinyddiaeth a staffio
- Y gymuned
- Yr iaith Gymraeg

5.2 Gweler isod gasgliad o ganlyniad y gwerthusiad ar gyfer y 4 opsiwn. Gellir gweld y gwerthusiad llawn yn **Atodiad B**.

5.2.1 Gwneud dim – parhau efo'r 'Status Quo'

Er bod yr achos dros newid eisoes wedi ei sefydlu, mae'r model 'Gwneud Dim' wedi ei gynnwys at ddiben cymharu.

Byddai'r model yma'n golygu na fyddai newid i'r ddarpariaeth bresennol yn nalgylch Ysgol Felinwnda.

Manteision	Anfanteision
Ni fydd angen trefnu cludiant ychwanegol ar gyfer unrhyw ddysgwr.	Niferoedd isel yn parhau yn Ysgol Felinwnda.
	Llefydd gweigion sylweddol yn parhau yn Ysgol Felinwnda.
	Dosbarthiadau bach gydag ystod oedran o 3 blynedd yn parhau yn Ysgol Felinwnda.
	Dibyniaeth ar ddyraniad gwarchodaeth sylweddol yn parhau ar gyfer Ysgol Felinwnda.
	Cost y pen sydd 3 gwaith yn uwch na'r cyfartaledd sirol yn parhau ar gyfer Ysgol Felinwnda.
	Mwyafrif plant y dalgylch eisoes yn dewis mynychu ysgolion eraill.

Credir y bydd sefyllfa bresennol Ysgol Felinwnda yn parhau ac yn dwysáu dros y blynyddoedd nesaf, o ganlyniad, rydym o'r farn nad ydi parhau â'r status quo yn opsiwn i'r dyfodol.

CABINET CYNGOR GWYNEDD

5.2.2 Ffederaleiddio gydag ysgol gyfagos

Byddai'r model yma yn sicrhau parhad o safbwynt presenoldeb yr ysgol ym mhentref Felinwnda trwy drefniant cyd-weithio gydag ysgol gyfagos o dan arweiniad pennaeth neu benaethiaid ac un corff llywodraethol. Byddai cyrff llywodraethol yr ysgolion unigol yn cael eu diddymu a byddai corff llywodraethu ffederal (newydd) yn cael ei ffurfio. Byddai hunaniaeth yr ysgol o dan sylw (yn cynnwys enw, ethos, a gwisg ysgol) yn parhau, a byddai'n galluogi'r posibilrwydd o rannu staff, adnoddau, adeiladau, ac arbenigeddau.

Os yn ffedereiddio ysgolion mae'n ofynnol iddynt fod â'r un statws felly yn achos Ysgol Felinwnda byddai angen iddynt ffedereiddio gydag ysgol gymunedol arall. Yr ysgol gymunedol agosaf ydi Ysgol Bontnewydd.

Ni fyddai modd ffedereiddio Ysgol Felinwnda gydag Ysgol Llandwrog gan ei bod yn ysgol eglwysig.

Manteision	Anfanteision
Ni fydd angen trefnu cludiant ychwanegol ar gyfer unrhyw ddysgwr.	Niferoedd isel yn parhau yn Felinwnda.
	Llefydd gweigion sylweddol yn parhau yn Felinwnda.
	Dosbarthiadau bach gydag ystod oedran 3 mlynedd yn parhau yn Felinwnda.
	Dibyniaeth ar ddyraniad gwarchodaeth sylweddol yn parhau ar gyfer Felinwnda.
	Cost y pen sydd 3 gwaith mwy na'r cyfartaledd sirol yn parhau ar gyfer Felinwnda.
	Mwyafrif plant y dalgylch dewis mynychu ysgolion eraill yn hytrach nag Ysgol Felinwnda.

Gan fod yr opsiwn yma'n golygu parhau gyda'r ysgol bresennol o fewn y ffederasiwn rhagwelir bod tebygolrwydd uchel y bydd yr heriau presennol yn parhau ac yn dwysáu dros y blynyddoedd nesaf, ac felly rydym o'r farn nad ydi ffederaleiddio gydag Ysgol Bontnewydd yn opsiwn fyddai'n cyfarch yr heriau sy'n wynebu Ysgol Felinwnda nawr ac i'r dyfodol.

5.2.3 Cau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i'r dysgwyr yn Ysgol Bontnewydd

Byddai'r model yma'n golygu cau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i'r dysgwyr gael eu haddysgu yn Ysgol Bontnewydd.

Ystyriwch Ysgol Bontnewydd fel 'ysgol amgen' am y rhesymau canlynol:

- Ysgol Bontnewydd yw'r ysgol gymunedol ddaearyddol agosaf at Ysgol Felinwnda, ac mae Ysgol Bontnewydd yn yr un dalgylch uwchradd ac Ysgol Felinwnda, sef Ysgol Syr Hugh Owen. Mae Ysgol Bontnewydd wedi'i lleoli rhyw 2 filltir o safle Ysgol Felinwnda.
- Mae nifer o rieni plant dalgylch Felinwnda eisoes yn anfon eu plant i Ysgol Bontnewydd (31 dysgwr yn Medi 2022).

CABINET CYNGOR GWYNEDD

- Dim ond 3 o ddysgwyr presennol Ysgol Felinwnda sy'n byw yn nalgylch Ysgol Felinwnda ac mae gan Ysgol Bontnewydd ddigon o le ar gyfer y 3 dysgwr yma.

Manteision	Anfanteision
Digon o le ar gyfer derbyn dysgwyr Ysgol Felinwnda.	Bydd angen diswyddo staff.
Mwy o gyfleoedd i gymryd rhan mewn gweithgareddau gyda nifer o ddysgwyr eraill.	Bydd angen trefnu cludiant ar gyfer rhai o'r dysgwyr ar gost i'r Awdurdod.
Dysgwyr yn cael eu haddysgu mewn dosbarthiadau o faint hyfyw.	
Dysgwyr yn cael eu haddysgu mewn dosbarthiadau o blant o'r un oedran.	
Dim angen pellach am gynhaliaeth ariannol y rhwyd diogelu.	
Cost y pen yn agosach i'r cyfartaledd sirol.	

Rhagwelir y bydd yr opsiwn yma'n datrys heriau niferoedd isel, dosbarthiadau bychan a chostau uchel, yn ogystal â chynnig cyfleoedd i blant dalgylch Felinwnda i gymysgu gyda rhagor o gyfoedion oed-berthnasol, gan elwa o fanteision ysgol fwy.

Bydd unrhyw gostau cludiant ychwanegol yn cael eu gorbwyso gan yr arbedion o gau Ysgol Felinwnda.

5.2.4 Cau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i'r dysgwyr yn Ysgol Llandwrog

Byddai'r model yma'n golygu cau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i'r dysgwyr gael eu haddysgu yn Ysgol Llandwrog.

Ystyrir Ysgol Llandwrog fel 'ysgol amgen' am y rhesymau canlynol:

- Ysgol Llandwrog yw'r ail ysgol ddaearyddol agosaf at Ysgol Felinwnda, ac mae Ysgol Llandwrog yn yr un dalgylch uwchradd ac Ysgol Felinwnda, sef dalgylch Ysgol Syr Hugh Owen. Mae Ysgol Llandwrog wedi ei lleoli 2 filltir o safle Ysgol Felinwnda.
- Mae rhai o rieni plant dalgylch Felinwnda eisoes yn dewis anfon eu plant i Ysgol Llandwrog (5 dysgwr ym Medi 2022)
- Dim ond 3 o ddysgwyr presennol Ysgol Felinwnda sy'n byw yn y dalgylch ac mae gan Ysgol Llandwrog ddigon o le ar gyfer y 3 dysgwr.

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Manteision	Anfanteision
Digon o le ar gyfer derbyn dysgwyr Ysgol Felinwnda.	Mae niferoedd dysgwyr Ysgol Llandwrog hefyd yn gymharol isel.
Cost y pen yn llai.	Mae gan Ysgol Llandwrog ddsbarthiadau gydag amrediad oedran o 3 mlynedd.
	Mae Ysgol Llandwrog hefyd yn derbyn dyraniad gwarchodaeth.
	Bydd angen diswyddo staff.
	Mae'n debygol y byddai angen trefnu cludiant ar gyfer rhai o'r dysgwyr ar gost i'r Awdurdod.

Gan fod Ysgol Llandwrog â niferoedd dysgwyr cymharol isel ni ragwelir bod yr opsiwn yma'n datrys heriau niferoedd isel a dosbarthiadau bychan yn llwyr. Er y rhagwelir y bydd costau'n lleihau, bydd cost y pen yn parhau'n uwch na'r cyfartaledd sirol a bydd Ysgol Llandwrog yn parhau i dderbyn dyraniad gwarchodaeth.

6. YR OPSIWN FFAFREDIG

Yn dilyn cynnal y gwerthusiad opsiynau, yr opsiwn a gaiff ei ffafrio ar gyfer y cynnig ar gyfer dyfodol addysg dysgwyr dalgylch Ysgol Felinwnda yw i gau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i'r dysgwyr yn Ysgol Bontnewydd. Caiff yr opsiwn hwn ei ffafrio am y rhesymau a ganlyn:

6.1 Niferoedd Dysgwyr

Mae niferoedd dysgwyr Ysgol Felinwnda wedi amrywio dros y blynyddoedd, ond mae gostyngiad o 70% wedi bod yn niferoedd dysgwyr yr ysgol dros y 5 mlynedd diwethaf a bellach does dim ond 8 o ddysgwyr yn yr ysgol. Yn ôl y rhagamcanion, bydd niferoedd dysgwyr yn parhau'n isel dros y tair blynedd nesaf ac mae'n debygol y bydd niferoedd dysgwyr yn gostwng ymhellach.

Mae niferoedd Ysgol Bontnewydd yn hyfyw iawn (185 derbyn – blwyddyn 6), ac mae 31 o blant dalgylch Ysgol Felinwnda eisoes yn dewis mynychu Ysgol Bontnewydd. Mae digon o le ar gyfer y 3 dysgwr sydd ar hyn o bryd yn mynychu Ysgol Felinwnda ac yn byw yn y dalgylch.

6.2 Maint dosbarthiadau

Mae gan Ysgol Felinwnda 2 ddsbarth gyda 3 dysgwr mewn un dosbarth a 5 dysgwr yn y dosbarth arall (Ionawr 2023). Mae un dosbarth ar gyfer dysgwyr blwyddyn 1–3 a'r llall ar gyfer dysgwyr blynyddoedd 4-5. Does dim un plentyn oed meithrin, dosbarth derbyn na blwyddyn 6 yn yr ysgol.

Cyfartaledd maint dosbarthiadau presennol Ysgol Bontnewydd ydi 26 ac mae pob dosbarth ar gyfer un oedran. Byddai gweithredu'r cynnig yn golygu fod dysgwyr dalgylch Felinwnda yn cael eu haddysgu mewn dosbarthiadau o faint hyfyw, a gyda phlant o'r un grŵp oedran.

CABINET CYNGOR GWYNEDD

6.3 Adnoddau Ariannol

Cyfanswm y dyraniad y mae Ysgol Felinwnda yn ei dderbyn ar gyfer 2022-23 ydi £138,226 sy'n golygu fod cost y pen Ysgol Felinwnda yn £14,643. Y cyfartaledd sirol ar gyfer cost fesul disgybl yn yr un flwyddyn ydi £4,509.

Mae Ysgol Felinwnda hefyd yn derbyn swm o £54,924 ar gyfer 2022-23 drwy'r polisi lleiafswm staffio (sy'n gwarantu o leiaf pennaeth ac athro ym mhob ysgol, a phennaeth a chymhorthydd mewn ysgolion sydd â llai na 15 o ddisgyblion).

Nid yw Ysgol Bontnewydd yn derbyn swm trwy'r polisi gwarchodaeth ac mae cost y pen Ysgol Bontnewydd yn £4,032 sydd ychydig yn is na'r cyfartaledd sirol.

O safbwynt costau refeniw, rhagamcannir y byddai'r cynnig arfaethedig yn creu arbediad blynyddol o oddeutu £120,000, llai unrhyw gostau cludiant.

6.4 Ffactorau Daearyddol

Nodir yn y Strategaeth "Addysg Gynradd o'r Ansawdd Gorau i Blant Gwynedd" y dylid ceisio cyfyngu teithio i uchafswm o 30 munud o deithio unffordd rhwng y cartref a'r ysgol. O weithredu'r cynnig, rhagwelir y byddai pob dysgwr presennol Ysgol Felinwnda o fewn cyrraedd rhesymol (llai na 30 munud o deithio) i'r ysgol amgen, sef Ysgol Bontnewydd.

Pe byddai'r cynnig arfaethedig yn cael ei weithredu byddai dysgwyr sy'n byw o fewn dalgylch Ysgol Felinwnda yn cael cynnig cludiant i Ysgol Bontnewydd yn unol â Pholisi Cludiant Ysgolion y Sir.

6.5 Arweinyddiaeth a Staffio

Mae strwythur staffio presennol Ysgol Felinwnda yn cynnwys un pennaeth rhan amser ac un athro llawn amser. Mae'r pennaeth yn bennaeth rhan amser yn Ysgol Llandwrog hefyd. Mae gan y pennaeth ymrwymiad dysgu 60% o'r amser ac yn derbyn 40% o amser di gyswllt ar gyfer materion rheolaethol ac arweinyddiaeth.

Yn Ysgol Bontnewydd, ceir pennaeth, dirprwy, pump athrawes llawn amser, tair athrawes rhan amser, a deuddeg cymhorthydd. Mae'r pennaeth yn ddigyswllt ac felly yn delio â materion rheolaethol ac arweinyddiaeth yn unig.

7. ASESIAU EFFAITH

Fel rhan o'r broses o ddatblygu'r cynnig, ystyriwyd a gwerthuswyd ystod o opsiynau ar gyfer yr ysgol, a cynhaliwyd cyfres o asesiadau effaith ar y cynnig, gan gynnwys:

- Asesiad Effaith ar Nodweddion Cydraddoldeb, y Gymraeg ac Anfantais Economaidd-Gymdeithasol
- Adroddiad Asesu Effaith Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol
- Adroddiad Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned

CABINET CYNGOR GWYNEDD

- Adroddiad Asesiad ar yr Effaith Debygol ar Drefniadau Teithio
- Adroddiad Asesu Ansawdd a Safonau Addysg

Mae'r asesiadau uchod i'w gweld yn **Atodiad C**.

7.1.1 Asesiad Cydraddoldeb

Cynhaliwyd asesiad effaith cydraddoldeb ar y cynnig - **gweler yr adroddiad llawn yn Atodiad C**.

Mae'r asesiad yn rhoi sylw penodol i elfennau cydraddoldeb gwahanol megis hil, rhyw, anabledd, iaith, crefydd neu gred ac oedran. Mae'r asesiad yn nodi'r sefyllfa bresennol ac yn dangos fod polisiau a threfniadau mewn lle a fyddai'n sicrhau fod y cynnig yn ystyried ac yn cyd-fynd â hawliau cyfartal.

Yn dilyn pwyso a mesur y ffactorau perthnasol deuir i'r casgliad y bydd dysgwyr yn derbyn cyfleoedd fwy cyfartal wrth gael eu lleoli yn Ysgol Bontnewydd oherwydd bydd y dysgwyr yn derbyn profiadau dysgu sydd yn seiliedig ar egwyddorion dysgu cenedlaethol, gydag amrywiaeth o arddulliau gan gynnwys gweithio mewn grwpiau torfol, grwpiau llai, gwaith partner ac yn unigol o fewn eu hystod oedran penodol, ynghyd â gwersi sydd wedi'u gwahaniaethu'n briodol ar gyfer yr ystod oedran dan sylw.

Bydd plant Ysgol Felinwnda yn cael gwell amgylchedd dysgu mewn ysgol gyda mwy o ddysgwyr o'r un oedran, bydd yn sicrhau eu bod yn gwneud y mwyaf o'u haddysg, ac yn caniatáu mynediad at fwy o weithgareddau perthnasol i'w hoedran a lefel gallu.

Bydd plant Ysgol Felinwnda yn elwa o gael rhagor o gyfoedion oed-berthnasol mewn ysgol gyda mwy o ddysgwyr, fydd yn fodd o sicrhau profiadau addysgol ac allgyrsiol addas iddynt ynghyd â mynediad at ragor o weithgareddau allgyrsiol.

Bydd y Cyngor yn dilyn prosesau arferol trwy gefnogi a monitro, er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth pob ysgol â'r nodweddion cydraddoldeb.

7.1.2 Asesiad Effaith ar yr Iaith Gymraeg

Mae canllawiau Llywodraeth Cymru (Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018) yn nodi bod angen cynnal asesiad effaith ar yr iaith Gymraeg fel rhan o unrhyw gynnig i ad-drefnu ysgolion. Cwblhawyd Asesiad Effaith ar yr Iaith Gymraeg (**Atodiad C**) gan asesu effaith yr iaith ar pob opsiwn yn y gwerthusiad opsiynau.

Yr un yw nod Polisi Iaith Addysg Gwynedd ar gyfer holl ysgolion cynradd y sir, ac mae pob ysgol gynradd (namyn un ysgol) yn disgyn i gategori 3 yn unol â chanllaw categoreiddio ysgolion yn ôl y ddarpariaeth cyfrwng Gymraeg, Llywodraeth Cymru. Golyga hyn y bydd dysgwyr Ysgol Felinwnda, yn gallu parhau i dderbyn eu haddysg drwy gyfrwng y Gymraeg ac yn ddwyieithog yn unol â'r Polisi Iaith Addysg yn yr ysgol gynradd amgen a nodir.

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Ni ragwelir y byddai effaith negyddol pe byddai'r cynnig yn cael ei weithredu, ond mae'n bosib y gallai gael effaith cadarnhaol ar y Gymraeg wrth i ddysgwyr Ysgol Felinwnda elwa o ragor o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg gydag ystod ehangach o gyfoedion yn y dosbarth ac yn gymdeithasol. Mae'r ysgol amgen hefyd wedi ei lleoli mewn ardal o arwyddocâd ieithyddol, gyda dros 70% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg.

7.2 Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol

Mae gan yr Adran Addysg rôl i hyrwyddo nodau llesiant y Ddeddf ymysg disgyblion y sir drwy ei weithgareddau a'i brosiectau. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus yng Nghymru i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol. Fel rhan o'r ddyletswydd mae'r Cyngor wedi cyhoeddi amcanion llesiant sy'n amlinellu sut y bydd yn gwella llesiant yn "Cynllun Gwynedd 2023-28".

Cynhaliwyd asesiad effaith cydraddoldeb ar y cynnig - **gweler yr adroddiad llawn yn Atodiad C.**

Yn dilyn ystyriaeth ac asesiad yn unol â gofynion y ddeddf llesiant, ystyriwyd saith nod y ddeddf llesiant ac amcanion llesiant y Cyngor a deuir i'r casgliad fod y cynnig yn cwrdd â'r gofynion.

Cydnabyddir fod y cynnig hwn yn arwain at golli ysgol yng nghymuned Felinwnda, fodd bynnag mae nifer helaeth o'r plant sy'n byw o fewn dalgylch yr ysgol eisoes yn mynychu Ysgol Bontnewydd, ac felly mae cyswllt rhwng Ysgol Bontnewydd a chymuned Felinwnda eisoes. Bydd pob ymdrech yn cael ei wneud i liniaru'r effaith ar y gymuned drwy annog cysylltiadau rhwng y cymunedau. Pe byddai'r cynnig yn cael ei gymeradwyo, bydd trafodaethau yn cael eu cynnal er mwyn trafod y posibilrwydd fod gweithgarwch cymunedol Ysgol Bontnewydd yn cynnwys cymuned Felinwnda lle'n briodol.

Bydd y cynnig arfaethedig yn sicrhau fod plant yr ardal yn cael eu haddysgu ar safle sy'n addas ac mewn cymdeithas naturiol Gymraeg, gan gynyddu cyfleoedd i gymdeithasu a chydweithio gydag eraill a rhoi cyfle teg iddynt ffynnu ymysg eu cyfoedion.

7.3 Asesiad Effaith ar y Gymuned

Mae canllawiau Llywodraeth Cymru (Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018) yn nodi bod angen cynnal asesiad effaith cymunedol fel rhan o unrhyw gynnydd i ad-drefnu ysgolion. Gellir gweld yr asesiad llawn **yn Atodiad C.**

Gwelir yn yr asesiad nad oes unrhyw ddefnydd cymunedol o'r ysgol. Mae Canolfan Bro Llanwnda wedi ei lleoli drws nesa i'r ysgol ac yn cynnal nifer o weithgareddau gan gynnwys y Cylch Meithrin a'r Cylch Ti a Fi. Gan fod y Ganolfan yn annibynnol o'r ysgol ni ragwelir y byddai cau'r ysgol yn cael unrhyw effaith ar allu'r cylchoedd na digwyddiadau eraill rhag parhau.

Pe byddai'r opsiwn o gau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i ddysgwyr yn Ysgol Bontnewydd yn cael ei wireddu, ni ragwelir y byddai'n cael unrhyw effaith negyddol ar gymuned Felinwnda. Er mwyn lliniaru unrhyw effaith negyddol posib ar y dysgwyr, byddwn yn annog trafodaethau rhwng Ysgol Bontnewydd

CABINET CYNGOR GWYNEDD

a rhieni dysgwyr Ysgol Felinwnda fel bod modd iddynt fanteisio ar eu cyfleusterau a gweithgareddau ar ôl ysgol, ac i annog cydweithio rhwng Ysgol Bontnewydd a chymuned Felinwnda.

7.4 Asesiad Effaith ar Drefniadau Teithio

Mae canllawiau Llywodraeth Cymru (Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018) yn nodi bod angen cynnal asesiad effaith ar drefniadau teithio fel rhan o unrhyw gynnig i ad-drefnu ysgolion. Cwblhawyd asesiad effaith ar drefniadau teithio (**Atodiad C**) ac asesu effaith teithio ar bob opsiwn yn y gwerthusiad opsiynau.

Nodir yn yr asesiad, pe byddai'r cynnig arfaethedig yn cael ei weithredu, y byddai dysgwyr sy'n byw o fewn dalgylch Ysgol Felinwnda yn derbyn cludiant i Ysgol Bontnewydd yn unol â Pholisi Cludiant Ysgolion y Sir.

Pe gweithredir yr opsiwn i gau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i'r dysgwyr yn Ysgol Bontnewydd, rhagwelir y byddai 2 o'r dysgwyr sydd yn derbyn cludiant am ddim i Ysgol Felinwnda ar hyn o bryd, yn parhau i fod yn gymwys am gludiant i Ysgol Bontnewydd ac, yn ddibynnol ar ddewis rhieni, mae'n bosibl y bydd hyd at 21 o ddysgwyr eraill angen cludiant.

Pe byddai holl ddysgwyr 3-11 oed dalgylch Ysgol Felinwnda sy'n gymwys angen cludiant i Ysgol Bontnewydd, rhagwelir y byddai angen trefnu bws i'w cludo ar gost o £45,000 - £55,000 y flwyddyn.

7.5 Asesiad ar Ansawdd a Safonau Addysg

Gellir gweld yr asesiad llawn yn **Atodiad C**.

Yn seiliedig ar ganlyniad yr asesiad ar ansawdd a safonau addysg, roedd cymharu adroddiadau Estyn diweddaraf y 2 ysgol (2017) yn dangos, er bod canlyniad arolwg Ysgol Felinwnda yn 'Dda', roedd canlyniadau Ysgol Bontnewydd yn cael eu disgrifio yn 'rhagorol' ac 'ardderchog' ar gyfer y meysydd canlynol:

- Safonau a chynnydd cyffredinol grwpiau penodol ac o ran sgiliau
- Arweiniad a chymorth gofal
- Arweinyddiaeth a rheolaeth

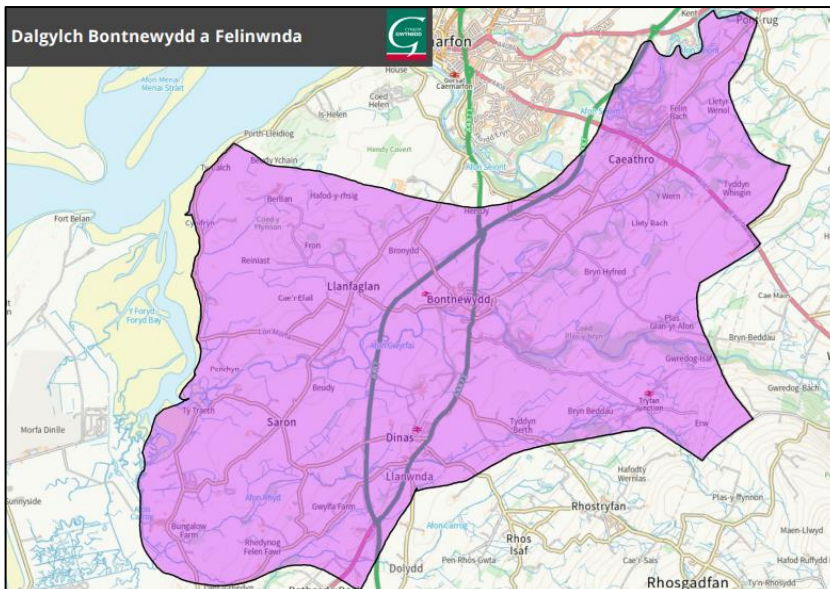
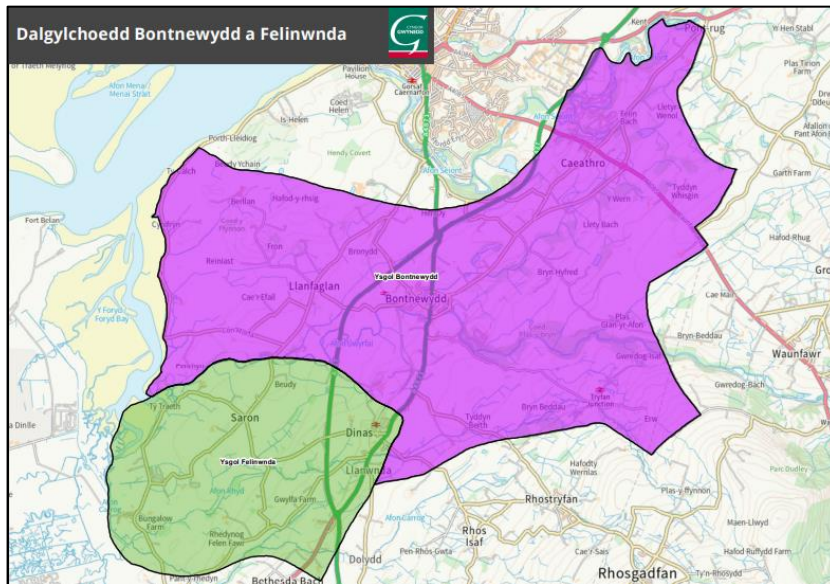
O ganlyniad felly, rhagwelir y byddai effaith positif o safbwynt ansawdd a safonau addysg yn deillio o'r cynnig i gau Ysgol Felinwnda a throsglwyddo'r dysgwyr i Ysgol Bontnewydd.

CABINET CYNGOR GWYNEDD

8. GOBLYGIADAU'R CYNNIG

8.1 Dalgylchoedd mynediad i Ysgolion

Pe byddai'r cynnig arfaethedig yn cael ei weithredu byddai dalgylch Ysgol Bontnewydd yn cael ei newid i gynnwys dalgylch Ysgol Felinwnda presennol.

8.2 Cludiant

Pe byddai'r cynnig arfaethedig yn cael ei weithredu, byddai dysgwyr sy'n byw o fewn dalgylch Ysgol Felinwnda yn derbyn cludiant i Ysgol Bontnewydd yn unol â Pholisi Cludiant Ysgolion y Sir.

CABINET CYNGOR GWYNEDD

Pe gweithredir yr opsiwn i gau Ysgol Felinwnda a chynnig lle i'r dysgwyr yn Ysgol Bontnewydd, rhagwelir y byddai 2 o'r dysgwyr sydd yn derbyn cludiant am ddim i Ysgol Felinwnda ar hyn o bryd, yn parhau i wneud hynny i Ysgol Bontnewydd ac, yn ddibynol ar ddewis rhieni, mae'n bosibl y bydd hyd at 21 o ddysgwyr eraill yn cael cynnig cludiant.

Pe byddai holl ddysgwyr 3-11 oed dalgylch Ysgol Felinwnda sy'n gymwys yn derbyn cludiant i Ysgol Bontnewydd, rhagwelir y byddai angen trefnu bws i'w cludo ar gost o £45,000 - £55,000 y flwyddyn.

8.3 Ystyriaethau Staffio

Pe byddai'r cynnig arfaethedig yn cael ei weithredu, rhagwelir y byddai goblygiadau staffio yn arwain at ddiswyddiadau. Mae trafodaethau eisoes wedi cychwyn gyda staff ac Undebau i'w rhagrybuddio fod adroddiad yn mynd i Gabinet yn gofyn caniatâd i gynnal cyfnod gwrthwynebu ar yr opsiwn i gau Ysgol Felinwnda a darparu lle i ddysgwyr yn Ysgol Bontnewydd.

Mae Cyngor Gwynedd wedi datblygu polisi staffio manwl, ar y cyd ag Undebau Llafur a phenaethiaid. Bydd rhaid i unrhyw ddiswyddiadau fyddai'n deillio o'r cynnig hwn gyd-fynd â'r polisi hwnnw. Bydd cyfathrebu clir ac agored yn chwarae rhan greiddiol mewn gweithredu unrhyw gynigion.

9. GOFYNIION COD TREFNIADAETH YSGOLION 011/2018

Bydd unrhyw broses statudol yn cael ei gynnal yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a chanllawiau Llywodraeth Cymru (Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018).

Mae'r Cod yn nodi:

“Os oes gan ysgol lai na 10 disgybl cofrestredig (neu os nad oes unrhyw ddisgyblion ar ôl mewn ysgol) pan gynhelir y cyfrifiad ym mis Ionawr, mae Deddf 2013 yn caniatáu i gyrff llywodraethu/awdurdodau lleol ddilyn gweithdrefn symlach er mwyn cau'r ysgol yn swyddogol.

Yr unig beth y byddai'n ofynnol iddynt ei wneud o dan y weithdrefn honno fyddai cyhoeddi'r hysbysiad cau – byddai'r gofyniad i ymgynghori'n gyffredinol yn cael ei hepgor, cyhyd â bod digon o leoedd mewn ysgolion cyfatebol wedi'u nodi a fyddai'n rhesymol hygyrch i'r disgyblion hynny sydd wedi'u dadleoli neu a allai gael eu dadleoli.”

Gan fod llai na 10 o ddysgwyr cofrestredig yn Ysgol Felinwnda yn CYBLD Ionawr 2023, ystyriar hi'n “ysgol fach” o dan Ddeddf Safonau a Threfniadaeth (Cymru) 2013. Yn unol â'r Cod Trefniadaeth Ysgolion mae hyn yn caniatáu'r awdurdod i ddilyn gweithdrefn symlach er mwyn cau'r ysgol. Yn benodol, mae'r gofyniad i ymgynghori'n gyffredinol yn cael ei hepgor, a'r unig beth fyddai'n ofynnol ei wneud fyddai cyhoeddi'r hysbysiad statudol. Yn dilyn hynny byddai'r cyfnod gwrthwynebu arferol, a byddai angen ystyried unrhyw wrthwynebiadau a dderbynnir cyn dod i benderfyniad terfynol. Ni fyddai modd atgyfeirio penderfyniad o'r fath i Weinidogion Cymru fel gydag ysgolion eraill.

CABINET CYNGOR GWYNEDD

10. CAMAU NESAF AC AMSERLEN

- 10.1 Pe byddai'r Cabinet yn penderfynu cefnogi'r argymhelliad a gyflwynir yn yr adroddiad hwn, bydd angen cynnal cyfnod gwrthwynebu o 28 diwrnod yn unol â'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion 2013 a chanllawiau'r Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018. Rhagwelir y bydd y cyfnod hwnnw yn cael ei gynnal ar ôl gwyliau'r Pasg.
- 10.2 Wedi hynny, bydd adroddiad gwrthwynebu yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet er mwyn adrodd yn ôl ar ganlyniadau'r cyfnod gwrthwynebu. Bydd yn ofynnol wedyn i'r Cabinet ystyried cynnwys yr adroddiad a phenderfynu a ddylid gweithredu'r cynnig ai peidio.
- 10.3 Os bydd y Cabinet yn penderfynu gweithredu'r cynnig bydd Ysgol Felinwnda yn cau ar 31 Awst 2023 a bydd lle yn cael ei gynnig i blant cynradd dalgylch Felinwnda yn Ysgol Bontnewydd o 1 Medi 2023.

BARN SWYDDOGION STATUDOL

Y Swyddog Monitro:

Mae cynnwys yr adroddiad yma wedi bod yn destun cyngor cyfreithiol gan y Gwasanaeth Cyfreithiol. Dim sylwadau pellach o safbwynt priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

O safbwynt ariannol, mae'n amlwg nad yw sefyllfa bresennol Ysgol Felinwnda yn gynaliadwy, o ystyried fod 87% o lefydd yr ysgol yn wag. Mae'r adroddiad yn dangos fod asesiad wedi ei gynnal o'r opsiynau sydd ar gael, ac rwyf yn fodlon â chadernid yr amcangyfrifon ariannol sydd wedi eu nodi ynddo. Rwyf felly'n cefnogi'r penderfyniad a geisir.

Aelod Lleol:

Gweler Atodiad A

Atodiadau

Atodiad A: Sylwadau'r Aelod Lleol

Atodiad B: Tabl Gwerthusiad Opsiynau

Atodiad C: Asesiadau Effaith:

- Asesiad Effaith ar Nodweddion Cydraddoldeb, y Gymraeg ac Anfantais Economaidd-Gymdeithasol
- Adroddiad Asesu Effaith Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol
- Adroddiad Asesiad o'r Effaith ar y Gymuned
- Adroddiad Asesiad ar yr Effaith Debygol ar Drefniadau Teithio
- Adroddiad Asesu Ansawdd a Safonau Addysg